

man virkelig kan tro, at det Maal, der opstilles i § 18, jevnført med § 17 — det er det omtalte Lighedsmaal — kan blive opfattet paa lige Maade trods de forskellige Midler til Gjennemførelsen, som ere givne for Kjøbstæderne i § 11 og for Landet i § 12. Men læg dog ret Mærke til den store Forskjel, der er mellem de Midler, der gives til Opnaaelsen af dette Maal, for Land og for By. Paa Grund af manglende Oplysninger tør jeg ikke bestemt udtale mig om, hvorvidt det ærede Medlem for Horsens (Seszen) har Ret i, at der ved Bestemmelse i § 11 vil paalægges Kjøbstæderne en saa meget større Byrde, end de nu bære — det er muligt, at han har Ret, maaske ikke, paa visse Steder er det i alt Fald neppe Tilfældet — men vist er det, at trods Forskjellen mellem Kommunefolerne i Kjøbstæderne, som i Reglen skulle have eetaarige Klasser og 24 Timers ugentlig Undervisning, og Kommunefolerne paa Landet, som skulle have mindst to Klasser, en yngste og en ældste Klasse, og hvor yngste Klasse skal undervises hver Søndag i 3 Timer, medens derimod ældste Klasse kun skal nyde den begrænsede Undervisning, som findes i § 12, er dog Maalet opstillet sættes for Kjøbstæderne og Landet, for Kommunefolen i § 18 (jfr. § 17 om Forskolen). Naar man ser hen til det Maal, som er opstillet i § 18, er det jo Maalet i Kjøbenhavn, og der er Skolegangen henholdsvis 27 og 30 Timer. Er der saa virkelig Sammenhæng mellem det Maal, der er opstillet, og de Midler, man anviser til Maalets Opnaaelse? Jeg er overbevist om, at Svaret maa blive: Nei.

Ogenbøll: Den ærede Landsthingsmand for 1ste Kreds (Krieger), som nu satte sig, omtalte et af de Spørgsmaal, som jeg netop vilde gjøre den ærede Landsthingsmand for 7de Kreds (S. Pedersen) her overfor, og det var det, om han vilde forklare mig, hvorfor Børnene paa Landet skulle stilles ringere med Hensyn til Undervisning og Rundskafer end i Kjøbstæderne. Det er tilfældelig behandlet nu, saa jeg skal lade det ligge. Det ærede 2det Medlem for 10de Kreds (Seszen), der har stillet to Ændringsforslag til § 12, sammenfnyttede disse to Ændringsforslag meget stærkt, idet han sagde, at dersom de ikke begge bleve vedtagne, vilde han derved betragte et senere Ændringsforslag som bortfaldet. Saa megen Sympathi jeg ogsaa har for hans Ændringsforslag under Nr. 2, som jo gaar ud paa, at Undervisningen i Sommerhalvaaret skal være

5 Dage om Ugen, saa stærkt jeg ogsaa tror, at det bør anbefales, saa meget tror jeg ogsaa, at det er mindre rigtigt ubetinget dertil at knytte Fordringen om, at sidste Punktum i 3die Stykke skal udgaa, nemlig Bestemmelsen om, at de Forældre og Børgere, som ikke kunne undvære deres Børns Arbeidskraft, i Sommerhalvaaret kunne faae dem helt fritagne for Skolegang. Det forekommer mig nemlig, at netop disse to Bestemmelser supplere hinanden, og naar man bibeholder den sidste Bestemmelse, nemlig at de Forældre, som ikke have Raad til at undvære deres Børns Arbeidskraft om Sommeren, kunne faae dem fritagne, ser jeg ingen Betenkelighed ved at vedtage som almindelig Regel, at Skolegangen i Sommerhalvaaret skal være 5 Dage om Ugen. Bestemmelsen er jo fuldstændig betryggende for alle de fattigere Folk, som mene at maatte drage Nytte af deres Børns legemlige Arbejde om Sommeren, saa at, hvis det kunde bidrage til at stemme for den daglige Undervisning, at man lader den omtalte Bestemmelse blive staaende, og altsaa stemme mod det ærede Medlems Ændringsforslag under Nr. 3, vilde jeg indstændig anbefale det. Det ærede 1ste Medlem for 9de Kreds (N. Rasmussen) henvendte nogle almindeligere Bemærkninger herover til, af hvilke jeg tror, at i alt Fald en Del vare rettede mod Udtalelser, der fremtom fra mig under Sagens forrige Behandling, men paa den anden Side en Del ogsaa rettede mod min ærede Kollega her bag ved (Seszen). Det ærede Medlem pointerede stærkt Nødvendigheden af, dels at Forældrene faae Lov til at benytte deres Børns Arbeidskraft fra Smaa af, dels Nødvendigheden af, at Børnene selv faae Diet op for det Gavnlige og Sundgaalige i, at de bidrage til og arbejde for Livets Ophold. Disse Betragtninger kunne jo ganske vist fra et almindeligt Standpunkt have deres Berettigelse, men vel at mærke indenfor visse Grændser. Spørgsmaalet er jo det, om der ikke er andre og høiere Hensyn, som gjøre, at den almindelige Regel om Børnenes Medvirksomhed maa noget skydes tilside. Det ærede Medlem udtalte, at jeg havde sagt, at det var en Nødvendighed — jeg tror nu ikke, jeg brugte dette Ord, men jeg brugte et lignende stærkt Ord, saa det er det Samme — at se disse smaa Børn gjøre Bogtergjerning. Det har jeg sagt, og det staar jeg ogsaa ved. Jeg sagde, at efter min Opfattelse er der ikke nogen Gjerning, der er i den Grad nedbrydende, baade for Børnenes legemlige og sjælelige Udvikling, som Bogtergjerningen,